

ZLATKO BLAŽEVIĆ, dipl. ing. građ. (1929. – 2020.)

Nedavno, točnije 8. prosinca 2020., nakon dugoga i uspješnoga života, zauvijek nas je napustio, vitalni i cijenjeni projektant te dugogodišnji direktor projektantske tvrtke *Hidroprojekt* Zlatko Blažević, dipl. ing. građ. Blažević je rođen 16. veljače 1929. u Ivanovu Selu, nedaleko od Grubišnoga Polja, gdje su mu roditelji, inače učitelji, tada radili. Majka Adela i otac Lovro službovali su u mnogim slavonskim i srijemskim mjestima, a upoznali su se u Požeškome Boku te potom nastavili raditi u Ivanovu Selu, Šidu, Vinkovcima, Vukovaru i Požegi. Ipak, nije teško dokučiti zašto je sin učitelja izabrao građevinu kao životni poziv. Godine 1940. obitelj je boravila u Šidu, gdje je Zlatkov otac bio kotarski školski nadzornik, a s obzirom na to da u Šidu nije bilo gimnazije, Zlatko ju je polazio u Vukovaru, gdje je mamin brat Franjo Simić, dipl. ing. građ., bio šef Tehničkog odjela kotara Vukovar. Tu je dužnost ing. Simić obnašao i tijekom cijeloga Drugoga svjetskog rata, čak i neko vrijeme poslije njega, a poznato je da je bio glavni i odgovorni urednik časopisa *Građevinar* (1951. – 1955.). Tijekom školskih praznika Zlatko je s ujakom obilazio teren te upoznao i zavolio građevinarstvo, posebno dok je svjedočio aktivnostima na obrani od poplave dunavskih voda. Cijeli je život Zlatko Blažević bio okružen građevinarima jer su diplomirani inženjeri građevinarstva uz spomenutoga ujaka Franju Simića (1894. – 1986.) bila i Franjina djeca Miljenko (1922. – 1999.) i Rajko (1925. – 2005.), ali i Dragutin Mihelčić, dugogodišnji predsjednik DGIZ-a i HSGI-a i direktor *Hidroprojekt-inga*, čija je majka Magdalena, rođena Blažević, bila sestra Zlatkova oca. Obitelj Blažević nastavila se seliti pa je preko Vinkovaca i Vukovara 1943. završila u Požegi, gdje je mladi Zlatko polazio gimnaziju i proživio ratne godine. On i njegovi vršnjaci maturirali su 1948., a tijekom tih osam godina školovanja promijenile su se čak tri države.

Godine 1948. Zlatko je upisao Građevni odjel na Tehničkom fakultetu, a diplomirao je 1. travnja 1955. kod prof. Rudolfa Broza temom *Zahvat i izvor Rakonek u dolini Raše*. Iste se godine zaposlio u građevinskom poduzeću *Viadukt*. Tijekom odsluženja vojnoga roka radio je na gradilištima bivše Jugoslavenske narodne armije. Posebno je pamtio cestu koja je vodila prema vrhu Ličke Plješivice i obližnjemu vojnom aerodromu. Nakon što je odslužio vojni rok, nastavio je raditi na *Viaduktovim* gradilištima te je, među ostalim, rukovodio radovima na melioraciji Odranskoga polja. Jednog su dana gradilište posjetili Josip Mojsinović, dipl. ing. građ., i Josip Pančić, v. građ. teh., projektanti iz ondašnjeg *Hidroprojekta* pa ih je mladi voditelj proveo kroz cijelo gradilište. Upravo je taj obilazak utjecao na to da se ing. Blažević gotovo za cijeli život, ako se izuzme rad u Libiji, veže uz tu tvrtku. Naime, posjetitelji su ga već tijekom obilaska pozvali da dođe raditi u *Hidroprojekt*. Dakako da je mladi inženjer, koji je i diplomirao na hidrotehničkom smjeru, ponudu smjesta prihvatio pa je 1957. počeo raditi u toj tvrtki. Ondje je radio sve do 1962. kada je kao projektant otišao raditi u Libiju na raznim projektima vodoopskrbe i navodnjavanja

za ondašnju Upravu voda i tla pri Ministarstvu poljoprivrede. Odlazak u Libiju bio je potaknut i činjenicom da se u međuvremenu oženio, a nisu imali riješeno stambeno pitanje. S pokojnom suprugom Brankom, farmaceutkinjom, imao je dvoje djece, Marinu i Berislava, koji se rodio u Libiji. Marina je završila Filozofski fakultet u Zagrebu i već godinama radi u diplomaciji, a sin Bero poduzetnik je i klavijaturist *Parvog valjka*, koji povremeno svira i orgulje u crkvi sv. Križa u Sigetu, što je ponekad kao dječak u crkvama uokolo Požege radio i njegov otac.

U Libiji je ing. Zlatko Blažević radio sve do 1970. Od brojnih projekata posebno je pamtio vodovod Sirta, rodnog mjesta tada budućega diktatora Muammara al Gaddafija. Na nekim je projektima surađivao i sa stručnjacima iz raznih zemalja. U kontaktima s američkim inženjerima postao je članom ASCE-a (Američkog društva građevinskih inženjera), inače najbrojnijega udruženja građevinskih inženjera na svijetu, gdje je imao status doživotnoga člana. Upravo su kontakti ing. Zlatka Blaževića 1992. omogućili potpisivanje sporazuma o suradnji između ASCE-a i HSGI-a, a delegaciju hrvatskih građevinarara, u kojoj je dakako bio i ing. Blažević, predvodio je ondašnji predsjednik Branko Bergman, dipl. ing. građ.

Tada se prema američkome uzoru pokušalo organizirati povremene susrete građevinarara pa je prvi Sabor građevinskih inženjera održan 1993. u Crikvenici. U međuvremenu je Sabor građevinskih inženjera postao tradicionalno događanje, koje se održava svake četiri godine.

Po povratku iz Libije ing. Blažević nastavio je raditi u *Hidroprojektu*, s time što je od 1978. do 1990., kada je otišao u mirovinu, bio direktor i tada je, prema općemu mišljenju, to projektantsko poduzeće bilo najbolje i najuspješnije u svojem području poslovanja u cijeloj ondašnjoj Jugoslaviji. Zlatko Blažević cijeli je radni vijek bio vezan uz vodu. Bio je projektant i začetnik

Regionalnog vodovoda Istočne Slavonije, a projektirao je i vodovode Slavanskog Broda, Đakova, Županje i Jastrebarskog, ali i Dubrovnika – zapada, što je uključivalo i podmorske cjevovode s vodoopskrbom Koločepa, Lopuda i Šipana (na što je bio iznimno ponosan). Projektirao je sustave vodoopskrbe i odvodnje i za Veliku Goricu.

Ipak, najponosniji je bio na projekte vodoopskrbe Požeštine i Požege, grada uz koji je, uz Zagreb, bio najviše vezan, a na kojemu je radio najduže i najupornije. S vodoopskrbom Požeške kotline nezaobilazno je povezana tema neizvedene akumulacije Kamenska, za koju su bili izrađeni i idejni i glavni projekt. Uvijek je tvrdio da je to jedino pravo rješenje za vodoopskrbu toga cijelog područja, odnosno ne samo za Požegu, već i za Novu Gradišku i Slavonki Brod. Velike su i druge prednosti te akumulacije poput navodnjavanja, regulacije Orljave ili energetskog iskorištavanja (hidroelektrana uz akumulaciju i niz malih). Može se slobodno reći to da se do kraja života strastveno zalagao za tu akumulaciju jer je na tu temu održao niz promotivnih, poticajnih i dobro posjećenih predavanja. Još je jedan posao, na koji je ing. Blažević potrošio velik dio svoje goleme energije, ostao nerealiziran, a počeo ga je raditi prije odlaska u Libiju. Riječ je o višenamjenskom uređenju i korištenju sliva rijeke Save na relaciji dugoj 500 km od Jamene do Zagreba. Idejni je projekt 1964. izradio *Hidroprojekt*, a glavni i odgovorni projektant bio je ing. Mojsinović, čiji je suradnik bio ing. Blažević. Taj golemi projekt, koji je obuhvaćao geodetske i geotehničke radove, uzorkovanje nanosa na plićacima, laboratorijske obrade, planiranje spojnih kanala i slično, nikada nije dovršen, iako se još 1957. govorilo o posebnome zakonu o Savi, koji također do danas nije donesen. Za projekt se ing. Blažević zalagao i nakon povratka iz Libije, ali osim deklarativnog opredjeljenja za zagrebačku riječnu luku u Rugvici pravog zanimanja nije bilo.

Kao zanimljivost valja navesti to da je *Hidroprojekt* radio u Libiji i nakon što je s vlasti svrgnut kralj Idris I. Naime, Gaddafi je neposredno nakon vojnoga udara formulirao tzv. Zeleni plan i pozvao konzultante iz cijeloga svijeta. Ing. Blažević ot-

putovao je u Tripoli i po povratku u Zagreb izradio projekt *Bir ayad*, koji je područje od 10.000 ha i 100 km sjeverno od Tripolija pretvorio u pašnjake i plantažu eukaliptusa. Ideja je bila ta da se bujične oborinske vode zadrže u retencijama i iskoriste za navodnjavanje. Libijska vlada prihvatila je studiju te je naručila projektnu dokumentaciju koja je nakon temeljitih istražnih radova izrađena za tri mjeseca. Izvođač radova bila je tvrtka *Hidrogradnja* iz Sarajeva, a *Hidroprojekt* je nadzirao radove.

U vrijeme dok je bio direktor *Hidroprojekta*, osobito između 1980. i 1990., ing. Blažević manje je projektirao jer su poslovi vođenja tvrtke i grupe oduzimali mnogo vremena. Tada je do kraja bila ustrojena i organizacija koja je dotad tako funkcionirala, ali je tada bila temeljito razrađena. Tvrtkom su upravljali radnički savjet, poslovodni odbor i direktor, a voditelji pojedinih projektantskih grupa bili su potpuno samostalni u obradi tržišta, ugovaranju cijena projektiranja, izboru kooperanata i vanjskih suradnika te obračunu plaća. Troškovi nisu smjeli prelaziti ugovorene iznose, a međusobno su podijelili pojedina područja. Grupa koju je vodio ing. Blažević pokrivala je slavonsko-posavsku regiju, sliv Cetine, dubrovačko područje i poslove u BiH. Upravo je takva organizacija omogućila skoru, relativno bezbolnu, pretvorbu i privatizaciju.

Tijekom 1990. Zlatko Blažević odlučio se za odlazak u mirovinu. Naslućivala su se teška vremena, rat je bio pred vratima i poslova je bilo malo, a najavljivala se i privatizacija. Shvatio je da se sve teže može nositi s problemima i napetostima. Ipak, da bi ostao blizak struci, utemeljio je tvrtku *Hidropro d.o.o.* u kojoj je radio kao konzultant. Posebno se angažirao na racionalizaciji vodoopskrbnoga sustava grada Zagreba i planovima njegova daljnjeg razvoja. Riječ je o najvećemu sustavu u Hrvatskoj koji svakodnevno vodom opskrbljuje milijun stanovnika i ima tridesetak vodocrpilišta (neka su izvan funkcije) te isto toliko vodospremnika, ali i 2500 km vodoopskrbne mreže. Ipak, nakon nekog vremena i to mu je dojadilo, odnosno shvatio je da je to posao za mnogo mlađe. Cjeloživotna vezanost uz vode potaknula je ing. Blaževića da 2006. utemelji *Slap*,

udrugu za očuvanje hrvatskih voda i mora. Bio je njezin utemeljitelj i prvi predsjednik, a članovi su udruge uglavnom stručnjaci iz vodoprivrede, ali i kemičari, liječnici i umjetnici. U međuvremenu razvijena je razgranata aktivnost i organizirani su brojni okrugli stolovi, radionice i konferencije, a o višenamjenskom korištenju rijeke Save dosad je održano čak osam vrlo posjećenih savjetovanja (posljednji je održan 7. i 8. ožujka 2019.). Agilni i okretni ing. Zlatko Blažević ostao je do kraja aktivan i bio je neizbježni animator i sudionik svih tih zbivanja. Valja spomenuti to da je Udruga u napuštenim osnovnim školama u Topolu (Stonsko zaleđe) i Zrilcu (Požeština) otvorila ekološke centre, gdje su se održavali seminari o očuvanju prirode i voda. Bez njega kao animatora gotovo da je teško zamisliti daljnji rad udruge *Slap*. Taj je vitalni udovac u mirovini preživio puna tri desetljeća i gotovo ga se do zadnjih dana moglo sresti na teniskim terenima i skijaštima, ali je i često putovao, neovisno o tome je li se radilo o privatnim poslovima ili o aktivnostima vezanima uz udrugu. Svakodnevno je bio i u automobilu bez kojega, kako je tvrdio, ne bi stigao obaviti sva svoja brojna zaduženja. Nikada ga nije napustila znatiželja, ali ni želja da podrži i potakne projekte ili akcije koje su to zasluživale. Uvijek je imao mnogo neostvarenih želja, planova i ideja. Posebno ga je nervirala činjenica da su mnoga naša polja zapuštena i neobrađena, a osobito to što su sustavi odvodnje i navodnjavanja začepljeni ili se uopće ne održavaju. Želio je da se korita mnogih rijeka prodube te da Sava bude plovna do Zagreba, a Kupa do Karlovca. S pravom je smatrao da Hrvatska nedovoljno iskorištava svoje golemo vodno bogatstvo. Otišao je ing. Zlatko Blažević, čovjek u punome smislu te riječi i stručnjak koji će puno nedostajati svojoj obitelji i prijateljima te poznanicima, ali i svim vodoprivrednim stručnjacima širom naše zemlje koji su bili obuhvaćeni njegovom zaraznom i zadivljujućom živošću i okretnošću te mladenačkom pokretljivošću, svježinom i znatiželjom.

Proživio je uspješan, bogat i ispunjen život. Neka mu je laka hrvatska zemlja koju je toliko volio i želio napraviti što boljom.

Vladimir Vučević